

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា
ដំណើរវិវត្តន៍ប្រព័ន្ធនៃការកាត់ទោសលើជនសង្ស័យ
ក្នុងសំណុំរឿង០០៣ និង០០៤
ថ្ងៃទី៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៥

លីម ជ័យទត្ត

អ្នកសង្កេតការណ៍ដំណើរការកាត់ទោសមេដឹកនាំខ្មែរក្រហម

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

ក្រោយពីមានការស៊ើបអង្កេតជាដ្ឋានការពិសោធន៍សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំ នៅទីបំផុតជនសង្ស័យពីររូបក្នុងចំណោមជនសង្ស័យចំនួន៥រូប ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់នៅក្នុងសំណុំរឿង០០៣ និងសំណុំរឿង០០៤ ត្រូវបានសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិលោក ម៉ាកហាមិន សម្រេចបង្ហាញអត្តសញ្ញាណជាសាធារណៈ និងដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យដោយកំបាំងមុខ ទោះបីជាជនទាំងពីររូបនៅពុំទាន់ត្រូវបានចាប់ខ្លួននៅឡើយ ។ ជនត្រូវចោទទាំងពីររូបនោះរួមមាន មាសមុត ជាជនត្រូវចោទក្នុងសំណុំរឿង០០៣ និង អ៊ឹម ថៃម ជាជនត្រូវចោទក្នុងសំណុំរឿង០០៤ ។ ចំណែកជនសង្ស័យផ្សេងទៀត ពុំទាន់ត្រូវបានសហចៅក្រមអន្តរជាតិបង្ហាញអំពីអត្តសញ្ញាណនៅឡើយ ។

មាស មុត ត្រូវបានដាក់ឱ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យដោយកំបាំងមុខពីបទប្រព្រឹត្តិបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាឆ្នាំ១៩៩៦ ការប្រព្រឹត្តិកិច្ចកម្មប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ និងការរំលោភបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរលើអនុសញ្ញាទីក្រុងហ្សឺណែវឆ្នាំ១៩៤៩ ។ រីឯ អ៊ឹម ថៃម ត្រូវបានដាក់ឱ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យដោយកំបាំងមុខ ពីបទប្រព្រឹត្តិបទល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាឆ្នាំ១៩៩៦ និងការប្រព្រឹត្តិកិច្ចកម្មប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ ។

ការដាក់ជនត្រូវចោទទាំងពីររូបឱ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យដោយកំបាំងមុខនេះ គឺធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងដើម្បីបើកផ្លូវឱ្យមេធាវីតំណាងរបស់ជនត្រូវចោទ អាចមានសិទ្ធិចូលពិនិត្យមើលឯកសារក្នុងសំណុំរឿង និងចូលរួមក្នុងកិច្ចនីតិវិធីស៊ើបសួរ ព្រោះចាប់តាំងពីមានការចាត់តាំងមេធាវីតំណាងពីសំណាក់អង្គភាពការពារក្តីឱ្យជនសង្ស័យទាំងអស់ដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿង០០៣ និងសំណុំរឿង០០៤ រួចមកមេធាវីតំណាងឱ្យជនសង្ស័យទាំងនោះ ពុំត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចូលពិនិត្យឯកសារដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿង និងចូលរួមក្នុងដំណើរការកិច្ចស៊ើបសួរទេ ។ ការផ្តល់សិទ្ធិឱ្យមេធាវីតំណាងរបស់ជនត្រូវចោទអាចចូលពិនិត្យមើលឯកសារក្នុងសំណុំរឿងនាពេលនេះ គឺជាការធានាចំពោះសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះ

ប្រកបដោយយុត្តិធម៌របស់ជនត្រូវចោទ ឬជនជាប់ចោទ និងដើម្បីលើកស្ទួយប្រសិទ្ធភាពនៃការស៊ើបអង្កេត ។

យោងតាមកម្រោងផែនការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាចុះនៅថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៤ បានរំពឹងថា កិច្ចដំណើរការស៊ើបអង្កេតនៅក្នុងសំណុំរឿង០០៣ និងសំណុំរឿង០០៤ អាចនឹងបិទបញ្ចប់នៅក្នុងត្រីមាសទី១ ឬត្រីមាសទី២ក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ហើយដីកាដោះស្រាយអាចនឹងចេញនៅត្រីមាសទី៣ ឬទី៤នៃឆ្នាំ២០១៥ ។ នៅពេលចេញដីកាដោះស្រាយ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអាចនឹងសម្រេចបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ឬសម្រេចមិនចោទចោទប្រកាន់ អាស្រ័យទៅលើភស្តុតាងដែលទទួលបានពីការស៊ើបអង្កេត ។

ទោះបីជាអត្តសញ្ញាណរបស់ជនសង្ស័យផ្សេងទៀតនៅពុំទាន់ត្រូវបានបង្ហាញយ៉ាងណាក្តី ប៉ុន្តែការសម្រេចបង្ហាញអត្តសញ្ញាណរបស់ជនត្រូវចោទចំនួនពីររូបនៅក្នុងសំណុំរឿង០០៣ និងសំណុំរឿង០០៤ និងការអនុញ្ញាតឱ្យក្រុមមេធាវីតំណាងរបស់ជនសង្ស័យទាំងពីររូបមានសិទ្ធិចូលមើលឯកសារក្នុងសំណុំរឿង និងចូលរួមកិច្ចស៊ើបអង្កេត ពីសំណាក់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិនៅពេលនេះត្រូវបានមើលឃើញថា ជាដំណើរវិវឌ្ឍឆ្ពោះទៅមុខប្រកបដោយភាពវិជ្ជមាន ដើម្បីនាំយកអ្នកទទួលខុសត្រូវចំពោះទង្វើក្នុងកម្ពុជាដែលបណ្តាលឱ្យប្រជាជនកម្ពុជាអាចសិប្បនាក់បាត់បង់ជីវិតមកជំនុំជម្រះទោស និងប្រឈមមុខនឹងយុត្តិធម៌ និងដើម្បីផ្តល់យុត្តិធម៌ជូនជនរងគ្រោះដែលបានទន្ទឹមនឹងការសុំរយៈពេលជិត ៤០ឆ្នាំ ។